

BUTLLETÍ CULTURAL NÚM. 145 SETEMBRE-OCTUBRE 2009

EDITORIAL

Per **Sergi Tejero i Cano**,

economista i actuari,
vocal de la junta de la SAC

Aquest any 2009 ha estat i seguirà sent un any de canvis per al petit Principat on vivim. A la tardor, entre aquests canvis destaca l'entrada en vigor de la nova llei de la CASS, i per aquest motiu l'editorial d'aquest mes se centra a reflexionar sobre els sistemes de previsió i concretament en la branca de pensions. Als mitjans de comunicació el que més ha destacat de la nova llei és l'increment de les cotitzacions. No hem d'oblidar, però, que aquests percentatges segueixen sent molt inferiors als percentatges que presenten

els sistemes de previsió de la resta de països europeus. En qualsevol cas aquest article no pretén debatre aspectes quantitius, ja que no es tracta d'una anàlisi actuarial, i per

tant l'objectiu és fer unes pinzellades sobre el nostre entorn quant a sistemes de previsió i apuntar si escau certs camins que caldria seguir.

En la seva majoria els sistemes de previsió en l'àmbit occidental es basen en el model conceptual dels tres pilars o nivells, conegut com a *model de Lovaina*. Aquest sistema, malgrat que cap país l'aplica en la seva totalitat, distingeix els següents nivells:

a) Primer nivell o nivell bàsic: l'objectiu d'aquest nivell és donar cobertura a tota la població independentment que hagi realitzat aportacions o no al sistema, pel que fa a assistència sanitària i prestacions bàsiques de jubilació, invalidesa, viduitat, orfanat i altres ajudes específiques. Aquest nivell és conseqüència del principi de solidaritat social, que implica donar cobertura a tota la població respecte a unes necessitats bàsiques. El principi de solidaritat és present en la majoria de cartes magnès i concretament per a Andorra el trobem en l'article 30: "Es reconeix el dret a la protecció de la salut i a rebre prestacions per atendre altres necessitats personals. Amb aquestes finalitats, l'Estat garantirà un sistema de seguretat social."

b) Segon nivell o nivell professional: aquest nivell dona cobertura a la població treballadora i es finança a partir de les aportacions que realitzen les empreses i els treballadors. Les prestacions solen ser atur, incapacitat temporal i cobertures addicionals respecte a les prestacions que ofereix el nivell bàsic.

c) Tercer nivell o nivell lliure: aquest nivell inclou les prestacions que lliurement desitja establir qualsevol persona. Per tant, es tracta d'un nivell facultatiu, en què cada individu hi accedeix segons les seves necessitats. En el si d'Europa són molts els països que estan fomentant aquest nivell mitjançant desgravacions fiscals, en previsió que en un futur possiblement les prestacions dels altres dos nivells es vegin reduïdes. Així, aquest és un punt que caldrà considerar quan s'introdueixi la imposició directa al Principat.

El model dels tres pilars és un model conceptual generalment acceptat però que cada país ha adaptat a la seva realitat i als seus principis rectoris. Així, quan parlem de models de previsió per a la jubilació, encara cal fer una distinció que és força important. Aquesta distinció es basa si es tracta d'un sistema de repartiment o d'un sistema de capitalització. En paraules planeres, un sistema de pensions de capitalització

SUMARI

TROBADES CULTURALS PIRINENQUES
**Sant Julià de Lòria, Esterrí d'Aneu, Organyà,
Pont de Suert, Ripoll, i enguany a Berga**

Per AMB

ACTIVITATS A L'UCE
**La 22a Diada andorran a Prada
de Conflent en imatges.**

Conclusions
Per la Junta directiva de la SAC

PERFIL DELS CONFERENCIANTS
**Oscar Jané i Checa
Albert Serratos i Palet
Joaquim Torres i Pla**

4s DEBATS DE RECERCA
La llengua catalana i Andorra
Per Antoni Pol

Agenda

continua a la pàgina 2

és aquell en què, un cop jubilat, l'individu percep exactament el que ha aportat més els rendiments de les seves aportacions (que poden estar garantits o no). Per tant, la relació és totalment directa entre el que aporta i percep. Per contra i simplificant-t'ho a l'extrem, es podria dir que en un sistema de repartiment la quantitat que un percebrà vindrà definida per les aportacions que ha realitzat però també per la quantitat de diners disponibles en el sistema en el moment de tenir dret a rebre prestacions. El terme anglosaxó utilitzat per als sistemes de repartiment és *pay as you go*; és a dir, les cotitzacions d'avui serveixen per pagar els pensionistes d'avui.

Gràcies al canceller alemany Bismarck, l'Europa de final del segle XIX assistí al naixement del sistema de seguretat social basat en l'economia social de mercat i principal fonament del que coneixem com a Estat del benestar. Així, els sistemes europeus foren de repartiment. Gràcies als sistemes de repartiment les generacions anteriors a la instauració del sistema de seguretat social perceberen un *regal*, és a dir, prestacions sense haver realitzat cap aportació.

Les característiques de la societat del segle XXI han variat molt respecte a les del XIX, fet que ha comportat i està comportant un replantejament dels sistemes de pensions europeus per garantir-ne la viabilitat. Els principals problemes per a la viabilitat dels sistemes de pensions públics de repartiment es troben en la longevitat i la disminució de la natalitat (inversió de la piràmide poblacional). Així dins d'Europa es poden diferenciar tres grups de països segons les reformes que estan emprenent.

Un primer grup el conformen els principals països de l'Europa de l'Est, que han substituït el sistema de repartiment per un sistema de capitalització basat en comptes individuals dels treballadors, inspirant-se en l'experiència de Xile, un dels primers països a instaurar un sistema de seguretat social de capitalització. Un segon grup estaria compost per la Gran Bretanya, Suïssa, Holanda, Irlanda, Dinamarca i Suècia, on existeix un sistema universal de prestacions, cobertes pels pressupostos de l'Estat, i un sistema professional obligatori generalitzat però on el ciutadà pot elegir si la gestió és privada o pública però en qualsevol

cas basat en la capitalització. És el que es coneix com a *sistema mixt*, ja que combina repartiment amb capitalització (una part de les cotitzacions va a parar al sistema de sempre, el de repartiment, i l'altra a un sistema de capitalització). Finalment trobem països com França, Alemanya, Noruega i progressivament Bèlgica i Espanya on es conviu amb un sistema obligatori públic amb un component de gestió privat important i que en un horitzó a mitjà i llarg termini apunten a l'apropament als sistemes mixts per reequilibrar-se.

Andorra té les seves particularitats

El sistema de seguretat social andorrà, tal com ens recorda l'exposició de motius de la nova Llei de la seguretat social, "s'inicià amb l'Ordinació IV, apartat tercer, del 12 de juliol de 1966 aprovada pel Consell General, on s'especificà que començaria a regir en tot el territori andorrà a partir del dia 1 de gener de 1967". Concretament la branca de vellesa està dissenyada de manera que les prestacions són proporcionals, ja que converteix les cotitzacions dels afiliats en punts. En el moment de la jubilació el total de punts acumulats es venen a un preu determinat per un factor de conversió fix i s'obté així l'import de la pensió de vellesa.

Un sistema de punts normalment l'assimularíem a un sistema de capitalització, però en canvi el reglament financer de la CASS, en l'article 6, estableix que les reserves s'han de constituir obligatòriament, per un import equivalent únicament a dos anys de pensions. Així, a efectes pràctics això ens porta a un sistema de repartiment en tant que, si la política de constitució de reserves només té en compte els pagaments per a pensions dels dos anys següents, en definitiva el que succeeix és que les cotitzacions d'avui estan servint per pagar part de les pensions d'avui (*pay as you go*). La nova llei deroga tots els reglaments anteriors, però a data d'aquest article encara no s'han publicat els nous reglaments, per la qual cosa es desconeix si s'haurà fet alguna reforma o no d'aquest apartat. En qualsevol cas, tenim un primer element diferenciador del sistema de pensions andorrà envers els nostres veïns europeus, ja que l'esperit del nostre sistema s'orienta envers la capitalit-

zació però la normativa de reserves ens aboca al repartiment.

Un altre aspecte important en el nostre sistema de previsió es deriva de la manca de fiscalitat directa sobre les rendes. Aquest fet impossibilita que l'Estat pugui incentivar el creixement del que hem descrit com el tercer pilar, és a dir de l'estalvi voluntari mitjançant l'aportació a plans privats. Per tant de cara al futur desplegament d'impostos directes crec que és del tot imprescindible que es tingui en compte aquest aspecte.

Lleugerament lligat amb el punt anterior es troba la particularitat del nostre sistema quant a la lliure elecció del tipus de cotització per vellesa que pot fer l'afiliat. Així a Andorra aquell que desitja tenir un consum futur més elevat a part d'un pla de pensions privat, té la possibilitat d'escollir un tipus de cotització per vellesa superior al tipus base.

Quelcom similar a la resta de veïns europeus és la viabilitat futura del nostre sistema. Segons *L'estudi econòmic actuarial del sistema de pensions del Principat d'Andorra*, publicat el març del 2007, realitzat pel Gabinet de Asesoramiento Económico y Social S. L. i encarregat pel Consell General, en l'escenari base l'equilibri financer es veu compromès l'any 2020, moment en què s'haurien d'aplicar reserves que hi donarien cobertura fins al 2033 o el 2036 (depenent de l'evolució de variables econòmiques i demogràfiques).

La nova llei estableix de forma genèrica que, com a mínim, cada cinc anys la CASS haurà d'encarregar un estudi actuarial per analitzar la viabilitat futura de les pensions i que per al cas concret de l'entrada en vigor de la llei dit estudi es realitzarà com a màxim en els propers dos anys.

De ben segur que l'estudi que es realitzi en els propers dos anys mostrarà que amb la nova llei haurem guanyat uns anys d'equilibri financer però al meu parer i després del que s'ha explicat no estaria de menys plantejar-se, per una banda, impulsar el creixement del tercer pilar i, per l'altra, seguint la línia de la majoria de països UE-15, orientar el nostre sistema, que a efectes pràctics és de repartiment, a un sistema mixt. En aquest sentit, el sistema financer andorrà disposa d'un nou nínxol on donar servei als ciutadans andorrans.

Trobades Culturals Pirinenques

Per AMB

Sant Julià de Lòria, Esterri d'Aneu, Organyà, Pont de Suert, Ripoll, i enguany a Berga

El 25 d'octubre del 2008 es varen dur a terme les cinques trobades culturals pirinenques a la sala de plens de l'ajuntament de Ripoll, sala Eudald Pradell. El tema escollit a debatre va ser La comunicació al Pirineu: els espais, sistemes i experiències de comunicació i relació al Pirineu en els àmbits natural, social, cultural, econòmic, vies de comunicació viària i ferroviària, de noves tecnologies i mitjans de comunicació social. Vint-i-cinc ponències es van presentar a llarg de tota la jornada des dels més diversos àmbits i dels tots els territoris, amb ponents proposats per les 9 entitats culturals pirinenques convocants: Col·lectiu Pirineus Cultural, Institut d'Estudis Ceretans, Societat Andorrana de Ciències, Ecomuseu de les Valls d'Àneu, Pirineufòrum, Centre d'Estudis Ribagorçans, Àmbit de Recerques del Bergadà, Institut d'Estudis Aranesi i Centre d'Estudis del Ripollès, coordinadors de les 5s Trobades junt amb la plataforma ciutadana El Ripollès existeix!

La promoció del territori, la coproducció transfrontera en els espais naturals i projectes de promoció cultural, els mitjans de comunicació audiovisual, la història, les xarxes de museus, les activitats de celebració de l'any Oliba, les televisions pirinenques i locals, la comunicació viària i ferroviària, la comunicació per xarxes digitals, les relacions institucionals pirinenques, els ajuts de la Unió Europea per a projectes pirinencs, el turisme de natura, la llengua, les telecomunicacions, la problemàtica de la poca comunicació...van ser els temes escollits per aprofundir a partir de la presentació d'experiències concretes.

Una nova aproximació directa i conscient de la gent i les entitats del món de la cultura es va tornar a produir al Pirineu des del Pirineu, una ocasió per a conèixer millor el territori i conèixer-nos millor la seva gent.

Si el 2004 es tractà la globalització al Pirineu a Sant Julià de Lòria, el 2005 El Pirineu en xarxa a Esterri d'Àneu, el 2006 Models de Pirineu a Organyà, el 2007 El

Inauguració: Antoni Llagostera, president del Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès; Enric Pérez, president del Consell Comarcal del Ripollès; Eudald Casas, 1r tinent d'alcalde de Ripoll, i Àngels Mach

Eudald Casas, Meritxell Mateu, ministra d'Afers Exteriors d'Andorra i Jordi Bosch, secretari de telecomunicacions i societat de la informació de la conselleria de Governació de la Generalitat de Catalunya

Els participants davant el monastir de Ripoll i l'escultura de l'abad Oliba

Pirineu i la creació cultural i el 2008 La comunicació al Pirineu a Ripoll, i el proper 24 d'octubre a Berga, amb la coordinació de l'Àmbit de Recerques del Bergadà, amb el tema **Les crisis al Pirineu: passat, present i futur** es tornarà a produir el petit miracle de la

trobada anual d'entitats i persones interessades en reflexionar a l'entorn de les qüestions d'interès i d'actualitat en el nostre territori muntanyec.

Les properes i sisenes trobades culturals pirinenques a Berga, dissabte 24 d'octubre, ens esperen.

22a Diada andorranana a Prada

FEDA

de Conflent en imatges

Conclusions de la 22a Diada d'Andorra a la XLI Universitat Catalana d'Estiu

"L'energia a Andorra"

Per la Junta directiva de la SAC

Enguany s'ha comptat amb una assistència continuada que ha superat la seixantena de persones procedents tant d'Andorra com de Catalunya, la Catalunya Nord, les Illes Balears, Itàlia, Eslovàquia i Txèquia. També s'ha de destacar la presència de cinc mitjans de comunicació, que ha ajudat a augmentar la repercussió d'aquest acte.

La diada ha estat constituïda per un dens programa que incloïa quinze ponències i nou aportacions escrites. Totes es podran retrobar en la publicació monogràfica que a hores d'ara ja s'està preparant des de la SAC.

Durant aquesta diada s'ha tractat la temàtica de l'energia a Andorra des d'una visió al més completa possible. Amb perspectiva històrica s'han avaluat les fonts d'energia prèvies a l'electrificació del país amb l'estudi de la utilització de l'energia hidràulica en moles, serradores i fargues o la gran influència de les carboneres en el desenvolupament de la metal·lúrgia del ferro a Andorra. Continuant amb aquesta progressió històrica s'han detallat els ets i uts de la instal·lació de Fhasa, que va representar no tan sols l'arribada de l'electricitat al país sinó la seva obertura a la modernitat amb el desenvolupament de les vies de comunicació que la unien als països veïns.

Des de la instal·lació de Fhasa, fins a uns anys després del final de la Segona Guerra Mundial Andorra ha estat exportadora d'energia, bàsicament a través de l'electricitat. En canvi en l'actualitat, i també a mitjà termini, Andorra té un dèficit energètic molt important (per sobre del 90%).

Tant des del Govern com des de FEDA s'han presentat noves dades de consum energètic del país, projectes endegats i objectius de futur que han permès situar la realitat d'Andorra en un context més concret.

S'ha coincidit que, per lluitar contra aquest dèficit i aproximar-se a un model més sostenible, la via principal és millorar l'eficiència energètica de la nostra societat. En aquest sentit, la conscienciació de la ciutadania ha de portar a

Inauguració de la XLI Universitat Catalana d'Estiu el 17 d'agost. D'esquerra a dreta, Joan Castex, batlle de Prada; Jaume Sobrequés, rector de la XLI Universitat Catalana d'Estiu; Josep Huguet, conseller d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya, i Marcel Mateu, vicepresident del Consell Regional del Llenguadoc-Rosselló i del Consell General dels Pirineus Orientals.

Acte del dimarts 18 d'agost, 5 de la tarda. "Les relacions entre els Països Catalans". D'esquerra a dreta, Paulí Fontova (Franja de Ponent), Joan Becat (Catalunya del Nord), Carles Sechi (l'Alguer), Jaume Sobrequés (rector UCE), Antoni Pol (Andorra), Joan Mir (Illes Balears) i Víctor G. Labrado (País Valencià)

l'estalvi energètic i a la racionalització del seu ús. Alguns ponents també han exposat la necessitat d'una millor coordinació i transparència entre els agents implicats.

No cal dir que les energies renovables també han ocupat un temps important de la diada, en què s'ha destacat la potencialitat, avaluada i quantificada, de cadascuna d'elles a Andorra.

El debat al voltant de l'energia és una reflexió global i és necessari un canvi radical d'estratègia a curt i a mitjà termini.

Andorra ha d'afrontar la seva part d'acció, malgrat els seus limitats recursos i dimensions. La publicació de les ponències i aportacions escrites pot ser un bon estri per a aquesta reflexió.

Finalment, cal agrair l'ajuda del Govern d'Andorra (departament de Cultura i departament de Recerca i Ensenyament Superior) i de FEDA per l'organització de la Diada en el marc de l'UCE i per la publicació que es presentarà properament.

Acte del dilluns 24 d'agost, 12 del migdia. "L'Espai Europeu d'Ensenyament Superior". D'esquerra a dreta, M. Lluïsa Pérez i Cabaní (vicerectora de política internacional de la Universitat de Girona), Francesc X. Grau (rector de la Universitat Rovira i Virgili), Assumpta Fargas (rectora de la Universitat de Vic), Francesc Toledo (rector de la Universitat Jaume I), Antoni Giró (rector de la Universitat Politècnica de Catalunya), Salvador Giner (president de la Fundació UCE), Jaume Sobrequés (rector UCE), Josep Huguet (conseller de la Generalitat de Catalunya), Nicolau Dols (vicerector de la Universitat de les Illes Balears) i Attilio Mastino (rector de la Universitat de Sàsser)

Amb els estudiants de la Universitat Carolina de Praga al tendal. Asseguts, Àngels Mach, Barbora Brezinová i Antoni Pol; drets Èric Jover i Lorezo Casson

Amb els estudiants de l'Observatori de Sostenibilitat d'Andorra, al campus. Antoni Pol, Marc Pons, Cristina Pérez, Èric Jover i Àngels Mach. Al fons, el Canigó

Joan Becat, Salvador Giner i Àngels Mach posant documents al dia de les entitats que representen

Antoni Pol impartint la part corresponent a Andorra del curs d' "Iniciació als Països Catalans"

Presentació del llibre "Manuel Viusà i Gertrudis Galí. Una parella d'artistes catalans que es van quedar a l'exili", a càrrec de Gemma Rufach, Imma Gibert i Núria Rius, el dia 17

Al cementiri de Prada en l'acte d'homenatge anyal a Pompeu Fabra. L'organitzador de l'acte, Jordi Mir; Jaume Sobrequés, Joandomènec Ros, Joan Mir, Èric Jover, amics de Catalina de Mallorca i Àngels Mach, al peu de la tomba durant els parlaments i escoltant els músics

Cloenda de la XLI edició de l'UCE, el 25 d'agost. Record del pintor Josep Guinovart. D'esquerra a dreta, Amadeu Padullés (batlle d'Agramunt), Jaume Sobrequés (rector UCE), Ernest Benach (president del Parlament de Catalunya), Xavier Barral (Universitat de Rennes-IEC), Joan Becat (secretari FUCE).

Òscar Jané i Checa

És investigador Beatriu de Pinós a la Universitat de Barcelona dins del Grup d'Estudis d'Història de la Cultura i dels Intel·lectuals (GEHCI) des de 2008. Fins llavors, havia estat adscrit a la Universitat Autònoma de Barcelona com a investigador Juan de la Cierva. Ha realitzat els seus estudis d'història a la Universitat de Montpeller i a la Universitat de Tolosa de Llenguadoc (Toulouse- Le Mirail). Va finalitzar la seva tesi doctoral en cotutela entre les Universitats de Tolosa i l'Autònoma de Barcelona el 2003, que va donar lloc al llibre *Catalunya i França al segle XVII. Identitats, contraidentitats i ideologies a l'època moderna (1640-1700)*, Editorial Afers, Catarroja-Barcelona, 2006, Afers, Catarroja-Barcelona, 2006. L'any 2008 va publicar *La identitat de la frontera pi-*

rinenca. Efectes socials i polítics al nord de Catalunya des de la creació de Montlluís (1677-1698), Patronat Francesc Eiximenis, Diputació de Girona. Treballa des de fa temps en temes relacionats amb la frontera i la identitat col·lectiva, així com amb temes relacionats amb el Pirineu. Publica assíduament articles en revistes especialitzades i també de difusió. Dirigeix les publicacions del Centre d'Estudis Ribagorçans (revista *Ripacurtia*, Monografies Ripacurtia), així com la Revista de Cultura *Mirmanda* (Perpinyà).

Albert Serratosa i Palet

Albert Serratosa i Palet és doctor enginyer de camins, canals i ports, i urbanista. Va estudiar a l'Escola d'Enginyers de Camins de Madrid, l'únic centre on es podia cursar aquesta carrera a Espanya. Finalitzats els estudis el 1957 va començar a treballar com a funcionari a l'ajuntament de Barcelona, quan es realitzava una renovació important de la pavimentació i les primeres illes de vianants a Ciutat Vella. Va participar en el Pla director de l'àrea metropolitana de Barcelona del 1965, que es va aprovar el 1968. Com a subgerent de la Corporació Metropolitana de Barcelona va posar en marxa els serveis comuns (eliminació d'escombraries, cementiris d'abast comarcal), i d'allà va passar a ocupar la direcció del Pla general metropolità el 1970.

L'any 1974 es va crear l'Escola d'Enginyers de Camins de Barcelona, de la qual ha estat professor i catedràtic d'ordenació del territori i urbanisme. Actualment és catedràtic emèrit de la Universitat Politècnica de Catalunya. El 14 de novembre de 1975 va cessar en la Corporació Metropolitana, però amb el canvi polític després de la mort de Franco es va poder aprovar el Pla ge-

neral metropolità, el 1976, que va permetre la transformació urbanística per als Jocs Olímpics. Ha estat director del Pla territorial metropolità de Barcelona del 1988 al 2000 i assessor del conseller de Política Territorial de la Generalitat de Catalunya.

Va ser l'autor del projecte i director de l'obra del Túnel del Cadí i accessos, del qual enguany se celebren els vint-i cinc anys de la seva inauguració.

El 1996 va rebre la Creu de Sant Jordi. Des del 1984 al 1998 va ser coordinador de la comissió de comunicacions de la Comunitat de Treball dels Pirineus.

És autor de la proposta de xarxa viària bàsica europea (1982).

El 2004 va ser nomenat cap de l'Institut d'Estudis Territorials.

Publicacions: *Més enllà de l'urbanisme*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2006; *Objetivos y metodología de un plan metropolitano: la revisión del plan comarcal (1953) de Barcelona*, Barcelona: Oikos-tau, 1979.

Joaquim Torres i Pla

Joaquim Torres i Pla és president de la Societat Catalana de Sociolingüística, filial de l'Institut d'Estudis Catalans. Nascut de Cal Joan d'Encamp, és llicenciat en economia i sociologia. Ha investigat sobretot en el camp de la demolingüística. Així, ha fet treballs sobre les enquestes sociolingüístiques catalanes, ha participat en l'explotació de les dades lingüístiques de la majoria dels censos efectuats a Catalunya i ha intervingut en l'anàlisi de les dades de les enquestes EUL (estadística d'usos lingüístics) que s'han efectuat en sis dels territoris de llengua catalana. En aquest darrer aspecte, ha estat

el coordinador de l'explotació de les dades de les enquestes EUL de Catalunya i Andorra, i ha estat un dels coautors de l'estudi conjunt de tot l'àmbit lingüístic. En una ponència presentada en ocasió del centenari de l'IEC s'ha ocupat de la història sociolingüística dels territoris de la llengua catalana durant el segle XX, així com del present i el futur del català en el conjunt del seu domini.

4s DEBATS DE RECERCA

La llengua catalana i Andorra La recerca aplicada a la llengua

Per Antoni Pol i Solé

Els quarts Debats de recerca se celebraran els propers 25 i 26 de setembre, divendres i dissabte, per permetre una major participació a tots els interessats. Per què la recerca aplicada a la llengua? Bàsicament per tres raons: les llengües viues estan en contínua transformació i la globalització n'ha accentuat la velocitat pel contacte de tots amb tothom.

El llenguatge també està evolucionant amb aquesta globalització i els sistemes de comunicació estan modificant-se en el continent però també en el contingut.

El territori andorrà es troba, des de sempre, en una cruïlla de cultures i fronteres des que la placa ibèrica va començar a col·lisionar amb l'europea i va formar els Pirineus.

Els temes lligats a la llengua són diversos i essencials, començant pels identitaris (locals, universals) i els de tipus social (cohesió, integració, pluriculturalitat...), els relacionats amb el coneixement (universitat, diccionaris enciclopèdics, Co-

missió de Toponímia, Enciclopèdia Andorrana...), els de tipus històric (evolució, andorranismes) i els econòmics (serveis lingüístics, mitjans de comunicació...), etc.

En una època en què el coneixement, els serveis, la recerca, la innovació i el desenvolupament són cada vegada més decisius i importants ens cal invertir en aquest tipus d'intangibles que ens poden obrir noves portes al futur a més de les del passat.

Cicle de conferències 2009
200 anys del naixement de Darwin
i 150 anys de *L'origen de les espècies*

25 i 26 de setembre del 2009

4s Debats de Recerca
"La recerca en llengua catalana i Andorra"

En col·laboració amb el departament d'Ensenyament Superior i Recerca del Govern i amb el suport de Banc Internacional i Banca Mora

Divendres 25 de setembre del 2009

Obertura dels 4s Debats de Recerca
Conferència plenària

"La llengua catalana al món i a Andorra"
a càrrec de Joaquim Torres i Pla, president de la Societat Catalana de Sociolingüística, filial de l'Institut d'Estudis Catalans.
A la sala d'actes de Banc Internacional i Banca Mora, av. Meritxell, 96, Andorra la Vella, a les 8 del vespre

Dissabte 26 de setembre del 2009

Ponències i aportacions dels investigadors andorrans i relacionats a l'entorn del tema.
A la sala d'actes de Banc Internacional i Banca Mora, av. Meritxell, 96, Andorra la Vella, de dos quarts de 10 a les dues del migdia

Dijous 15 d'octubre del 2009

Conferència
"Les conseqüències del Tractat dels Pirineus per a Andorra i el territori pirinenc català"
a càrrec d'Òscar Jané i Checa, doctor en història per la Universitat de Tolosa i la UAB, investigador Beatriu de Pinós a la Universitat de Barcelona.
A les 8 del vespre a la sala d'actes de La Llacuna Centre Cultural, carrer Mossèn Cinto Verdaguier, 4 Andorra la Vella

Dimecres 21 d'octubre del 2009

Conferència
"Andorra i la vitalitat universal"
a càrrec d'Albert Serratosa i Palet, doctor enginyer de camins, canals i ports; urbanista, catedràtic emèrit de la Universitat Politècnica de Catalunya, autor del projecte i director de l'obra del Túnel del Cadí i cap de l'Institut d'Estudis Territorials
A les 8 del vespre a la sala d'actes de La Llacuna Centre Cultural, carrer Mossèn Cinto Verdaguier, 4 Andorra la Vella

Cicle de conferències 2009:
200 anys del naixement de Darwin
i 150 anys de *L'origen de les espècies*
Amb el suport del ministeri d'Educació i Cultura,
i del comú d'Andorra la Vella

2, 3 i 4 d'octubre del 2009

VI Col·loqui d'Estudis Transpirinècs
"Els Pirineus: Frontera i Connexió?"
a Núria (Ripollès)
Organitzen: Institut Ramon Muntaner, Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, Centre d'Estudis Ribagorçans, Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès i Patronat Francesc Eiximenis
Col·laboren: Societat Andorrana de Ciències, Institut d'Estudis Aranesi, Ajuntament de Querol i Consell Comarcal del Ripollès.
Amb el suport de: Generalitat de Catalunya i El Punt

Dissabte 24 d'octubre del 2009

6s Trobades Culturals Pirinenques
Les crisis al Pirineu: passat, present i futur
Per tot el dia a Berga